

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Excusationibus artificum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

quod non sunt expectandi infirmi, vel aliter impediti, ut sint in concilio. Item not. qd ambasciatores debent portare literas sue ambasciate, ad qd facit quod dixi supra de decur. l. si quis decurio,

De excusationibus artificum. Rubr. LXVIII.

LEX I. **Artifices** hic expresse habent immunitatem a personalibus muneribus, tam discipuli, quam magistri. h. d. C. Ho. hoc bene quia quod dicitur est de discipulis dictum esse intelligitur, ut omnes dicantur artifices, quod facit ad ea que dixi in l. legatis seruis, s. onatricibus, de leg. iij.

De potioribus ad munera non vocandis. Rubr. LXV.

LEX VNICA. **Ipsa** iusta causa est appellandi, si alter prius debet nominari. h. d. Pone casum, ut s. quemad. ad civ. in l. penul. z si. Alias pone, rector debet esse de natione Romana, z si eligitur de natione Turcorum, certe licite appellatur.

Si propter inimicitias creatio facta fuerit. Rubr. LXVI.

LEX VNICA. **Propter** creatio facta de aliquo propter inimicitias, facit alio quem si vult, posse appellare. h. d. C. Ho. quod eo ipso qd quis est electus ab inimico suo, presumitur electus propter inimicitiam, ut dicitur in teste, qui tulit testimonium contra inimicum, quod eo ipso intelligatur tulisse testimonium propter inimicitiam, ut Lob carmen. s. si. de testa.

De sumptuum recuperatione. Rubr. LXVII.

LEX VNICA. **Muneribus** electus, qui habet excusationem recuperat sumptus quos facit in lite ab eo qui cum nominaverit. h. d. Ho. quod dixi in summiario. Et quo habes quantum electus appellat, eligens seu nominans debet citari, quia eius interest, ut vides hic, nam condempnatur in expensis. Facit ff. de adop. l. nam ita diuus.

Si post creationem quis decefferit. Rubr. LXVIII.

LEX VNICA. **Ante** unus subeundi munera non transit ad heredem mortuo patre. h. d.

De tabularii scribis. &c. Rubr. LXIX.

Nota quod nomina que ponuntur hic in rub. exponuntur in gl. z ponuntur alia nomina. Dic vt in ca.

LEX I. Notarius, quando iuicis potest rogari de instrumentis.

LEX I. **Ulli** Notarij, qui ad aliquam militiam vel aliud officium transeunt, remouentur, z reuocantur, ad curiam intra quinquennium, non postea. h. d.

ADDITIO. ANG. C. Sumo arg. ex ista lege qd tabellio inuitus potest rogari de instrumentis, si tamen ante quinquennium tempore quo officium exercere cepit, rogetur, secus autem si postea. ALEX. C. Adde Aug. hic, z Ro. in no. ij. in l. i. Adde qd notarius non cogitur propter multitudine contractuum conficere instrumentum. Dicit Bar. in l. ff. fur. adu. r. nautas, z Joan. Andr. in addit. Specul. in rubr. de fide instrum. z Bal. in rub. s. co. tit. z in l. qui test. in ff. de test. z Rom. in l. sol. marri, Item non cogitur notarius, quando est effectus decurio, aduocatus, vel clericus in l. vnica. r. s. z ibi post Bart. s. de decur. Ad

de tamen qd si potest cogi notarius, z recusat, potest officio priuari. Bald. in l. prouidendum. s. de posthum.

LEX II.

Quicumque Si decurio notariatus officium assumpserit, priuilegijs decurionatus amittit.

ADDITIO. Notarius ex hac lege, qd licet decurio non debeat tabellionatus officium exercere, ut l. vnica. r. s. de decur. tamen si exerceret, instrumenta per se facta non sunt irrita, qd facit ad q. de qua in c. ne clerici, vel mona.

LEX III.

Notarius qualiter se gerere debeat in officio, z qui tabellios nec esse possint.

Generalis Seruus non potest esse tabellio, z si dominus eius sciuerit tale officium assumere, parti ad interesse tenebitur, seruus vero fingitur. C. Ho. hic quod notarius debet esse liber homo. Secundo not. qd si notarius patiatur se rogari de aliquo instrumento, z sciat se habere aliquam qualitatem, vel defectum, propter quem instrumenta ab eo non valeant, quod ipse tenetur parti ad interesse, quod est not. C. Item no. qd ignorans non punitur. Sed modo opponitur, quia notarius dicitur seruus publicus, ut in non quasi. ff. rem pupil. sal. fo. f. Sol. Et liber homo, tamen dicitur seruus publicus, quia publice omnibus seruit, z ex eius stipulatione, omnibus queritur dicit glo. qd est not. nec distinguit inter stipulationes pretorias, vel conuentionales, vel iudiciales. Sed quida contra per ea, quoniam de vlt. in v. de quo dixi plene in d. l. no. quasi. S. quero vt in liberto possit esse tabellio. Dic vt in gl. notatur. C. Item quero vtrum decurionatus possint esse tabelliones. H. dicit qd non, nec etiam aduocati. Tu dic qd non debet esse, sed si assument illud officium, possunt, z valet ea que faciunt. Et simile dicit Lano, de clericis, vt extra ne clerici, vel mona. cap. clericis, z dic vt ibi. Item quero vt in notarius debeat scire iura, z dicit glo. sic, qd intelligit qd non requiritur qd sint doctores vel legiste, sed qd sciant bene officium notariatus, vt sciant summam, z flor. z alios libros eorum, z si hoc ignorat, imputetur eorum imperitie, z in quantum leserint partem tenentur partem, vt s. de magi. conu. l. h. z extra de reg. iur. c. imperitia l. vj. z ibi per Dy. C. Sed quero quid debeant continere instrumenta, gl. enumerat omnia, quam vide z signa, sed in hoc est multum aduertendum que sit ciuitatis consuetudo. Item querit gl. vtrum notarius possit conficere instrumentum per alium. Dicit glo. qd non, nisi in ciuitate Constantinopolitana, vt in auth. de tabel. in princ. qd intelligit nisi sit notarius mortuus vel aliter infirmatus, z ita impeditus qd scribere non possit, qd tunc poterit per alium, vt extra de fide instrum. c. cu. Tabellio, facti ff. de offi. eius cui mada. est in r. d. l. i. j. prim. Sed si quid alius iudex vel aduocatus roneat accipere consilium, z consulere super aliqua questione. Vide gl. z ter. j. de proxi. fac. scri. in l. facris la. sed nunquid tabellio cogat a principio registrare instrumentum, z postea publicare. Et videt ter. hic facere qd sic arg. qd dicitur seruus publicus. Et de hoc vide arg. quod colligitur a. de defen. ciui. l. i. vbi tenetur.

ADDITIOES.

ANG. C. Ho. ex ista l. qd prohibitus esse tabellio, lz sit in quasi possessione officij tabellionatus, z conficiat instrumenta, no tamen propter istam quasi possessionem validabit instrumenta per ipsi facta secus tamen esset, si quis in quasi possessione tabellionatus conficeret instrumenta, nec esset tabellio, vt notat Buhelin in l. Barbarius, de offic. pretoris. Et ideo sit cautus, aduocatus, qui contra instrumenta opponitur qd ille, qui scripsit instrumentum non erat notarius, nec in possessione quasi tabellionatus officij, vt faciat articulare qd tempore dicit instrumenti confecti qd ille qui scripsit erat tabellio, z in quasi possessione tabellionatus officij, z p tabellione habebat, z reputabatur ab omnibus qui cognoscerebat eum, qd erat liber homo, z talis conditionis qd non prohibebatur esse tabellio, alias non sufficeret hoc sola articulare, qd erat in quasi possessione tabellionatus officij, ex quo quasi possessio non sufficit in hys, que sunt prohibita, per hanc legem. Item non obstat d. l. Barbarius, vbi sufficit rone publice utilitatis que fuisse in quasi possessione, esto qd prohiberetur, qd ibi erat in quasi possessione ne ex dispositione populi, qui enim liberum facere poterat, z fecisset si sciuerit, vt dixi a. in l. si seruus vel liber, ad decurio. officij aspi rauit. Et vide qd dixi in auth. de tabel. post prin. z vide Anno. in c. veniens, de ver. sign. in vj. z in cap. primo de fide instrum. Sed quis probabit quem non esse notarium, an opponens, an aduersarius? Ho in summa de fide instrum. tenet qd opponens debet probare in iure qd instrumentum producus est bone conditionis, bone fame, nec est consuetus circa talia versari malitiose. Ho hac parte

VI. Regatio miteri...